

1

RECTOR
ACADEMIÆ LIPSIENSIS

Ad

Exeqvias

V I R I

Nobilis, Ampliſſimi & Conſultiſſimi

Dn. JOHANNIS SCHILTERI,

JCti famigeratiſſimi, Dicasterii provincialis
Elect. & Duc. Sax. & Conſistorii Eccl. Aſſeſſoris &
Scabinatus Elect. Senioris longè meri-
tiſſimi

Cives Academicos

poſt III. pom.

Invitat.

Biogr. erud.

D. 1664/16

Yitt. Erud. ſing. — Vol. Scher — Scher

Virum sapientem propius intuendum exhibiturus *Syr. c. 27.*
Vir Sapiens, Oculos, Cor & Os ipsius velut in *37.*
tabella spectanda nobis sistit. Oculos, cum
longius, quam septem in altissimis speculis po-
sitos excubitores, prospicere dicit. Ad evitanda pericula,
incurSIONES praesertim hostiles, in editissimis locis turres,
aut speculae loca circumjacentia longe lateq; detegentes
extruuntur (cujusmodi passim in Thuringia ex intestinis
bellis adhuc residuae peregrinantium oculis obversantur)
ut, si quid ingruere velit periculi, maturius praevideri, de-
clinari, & sic tela praevisa vitari queant. Vir sapiens,
ὄμμα τῆς ἐμπειρίας, ut Philosophus loquitur, habens
& tot casibus exercitus ex praeteritis futura colligit, si quid *l. 6. Eth.*
in Rempublicam commodi, aut periculi emergere potest, *C. 11.*
Prometheus eminus prospicit, & rectius multoties oculis
intellectus, quam speculator in altissima turri constitutus
oculis corporis, de rebus procul disitis judicat. Cumq;
centum doctum hominum consilia vincat una Dea for-
tuna, si non cadit id, quod jactu opus est, arte id ipsum
corrigit. Cor Sapiensis spectandum nobis exhibet, cum
os in corde, non cor in ore habere, dicit. Cor in ore ha-
bet, qui quicquid in buccam venit futiliter evomit, aut
plenus rimarum hac atq; illac perfluit, sed os in corde
habet, qui, priusquam loquatur, senatum in corde cogit,
& *ὄρα* ad aurificis stateram verba singula, praesertim
si res magnas, ut vitam & fortunas hominum concernant,
appendit. Os praeterea nobis intuendum sistit, cum vivae
scatebrae illud comparat, verba vero stultorum aedibus col-
lapsis, ubi secundum Homeri versiculum *Πόλλα*

Πόλλα δ' ἀνάστα, κάταστα, πάραστα, δόχμια δ' ἤλθον
asfimitat. Scatebrâ vivâ, in locis maximè calidioribus,
ecquid gratius? Non tantùm sitim explet, sed & vires
languentes refocillat. Ecquid ordine pulchrius? Τὸ εὐ-
σύνθετον εὐσύνετον, & quod ordine peragitur, magna cum
utilitate solet esse conjunctum. Fundamentum autem
his omnibus Vir Sapiens pietatem substernit, ut astutiam,
quæ cadit etiam in malos, à vera sapientia limitibus accu-
ratis distinguat. Id quod non Psaltes tantum & Regum
sapientissimus, initium sapientiæ timorem DOMINI con-
stituentes, sed & gentiles sub Monarchia secunda (ut cum
gentilibus Syracides habet communia quàm plurima) ip-
sum docere possunt. Τὸ σοφὸν, ἔ σοφία, dicit Euripi-
des, cujus singula verba singula censet oracula Cicero:
ἀδύνατον φρόνιμον εἶναι μὴ ὄντα ἀγαθόν, in Ethicis
Philosophus scriptum reliquit. Ut ut enim callidus & a-
stutus consilium ὀρθόν, quod satis aptum est ad conse-
quendum finem suppeditare queat, si tamen hoc ipsum
non simul sit καλόν, honestati & conscientiæ congruum,
à Viro prudente profectū haberi ac dici nullatenus potest.
Vir ejusmodi cum thesaurus sit ingens & κειμήλιον ma-
ximi faciendum, jactura illius, præsertim his mundi feci-
bus, ubi rarior avis existit, acerbissimè ferenda, ut exemplo
nobis esse potest impræsentiarum Vir Nobilis, Amplissi-
mus & Consultissimus Dn. JOHANNES SCHILTERUS, Jctus
à multo tempore famigeratissimus, Dicasterii provincialis
supremi ut & Consistorii Electoralis & Ducalis Assessor
gravissimus, Scabinatus El. Senior Venerandus, Vir de
publico longè meritisimus, qui, cum aliorum usibus ser-
viens semetipsum consumserit, septuagenario proximus nu-
dius

*Psalms. 111.
Prov. 1.*

*l. 116. epl.
l. 6. c. 5.*

dius quintus, ipso poenitentiali die, vitam cum morte, ve-
rius mortem cum vita sempiterna commutavit. Oculos
mentis in hoc Viro sapientissimo si spectes, septem in spe-
culis altissimis positos excubitores acie superabat. Si Cor,
omnigenâ eruditione refertissimum, ex quo, velut ex sca-
tebra viva tot promanabant oracula, possidebat. Quibus
ipsis pietas & edecumata probitas, *ἡ σοφὸν & σοφίαν*
fatis evidenter distinguentes, fundamenta supponebantur.
Paucis: Erat, ut à magno Viro ipsi quondam fait accentū,

Juris Consulti flos & imago pii.

Ecquis itaq; tanti thesauri jacturam non acerbè ferret?
ecquis fufissimis lachrymis deperditum bono publico tam
pretiosum *κρημνήλιον* non prosequeretur? Sed ipsi Bea-
tissimo SCHILTERO à tot jugis exoptatam liberatio-
nem, à tot laboribus concatenatis requiem, à tot cumu-
latis molestiis respirationem non invidemus, quin potius,
ut suo jure meretur, supremis ipsius honoribus litantes
quàm decenter impensum vitæ pensum absolverit, hîc ad-
umbremus, & signata pietatis, eruditionis multiplicis &
variarum virtutum vestigia posteritati ad honorum fastigia
contendenti hoc exequiarum die velut indice digito com-
monstremus.

Ortum ex antiquissima & per sesquiseculum in hoc
loco florentissima SCHILTERORUM familia, per affinitates in
familias etiam nobilissimas inserta, superioris seculi præ-
cipitantis anno 95. ipsis Nonis Quintilis hîc Lipsiæ traxit.
Patrem coluit Virum Consultissimum, prudentissimum &
integritate vitæ nemini secundum Dn. M. JOHANNEM SCHIL-
TERUM, Senatorem Reip. oppidanæ spectatissimum, causa-
rum Patronum dexterrimum, Matrem sui sexus quàm pieta-
tem, quàm virtutum muliebrium concentum speculum ter-
tissimum MARGARITAM Dn. MARCI Martens Antorpien-
sis

sis (qui propter inquisitionem Hispanicam locum migra-
vit, & ex Belgio Lipsiam se contulit) relictam filiam. Per
Φωτισμὸν CHRISTO & Ecclesiae insertus, & gratioſo
JOHANNIS nomine insignitus à teneris, quod ajunt, ungui-
culis pietatis & virtutum lacte fuit nutritus. Sed remoram
educationi accuratissimæ Domini Parentis obitus in an-
num 97. seculi superioris incidens, cum Beatissimus noster
vix bimulus esset, iniecit. Unde factum, ut educationis o-
neri, aliis humeros subducentibus, mater vidua sola pro-
pemodum succollare cogeretur. Verum enimverò qui se
Patrem orphanorum futurum promiserat, & hoc organon
magnis usibus ab utero Matris destinaverat, Dn. Patruum
Virum Maximè Reverendū, Amplissimum & Excellentis-
simum Dn. ZACHARIAM SCHILTERUM, Doctorem Theolo-
gum de CHRISTI Ecclesia meritissimum, Fac. Theol. Senio-
rem, Prof. P. Canonicum Misnensem, Consistorii Eccl. Af-
fessorem, Collegii majoris Collegiatum, Acad. Decemvi-
rum, in posteritate sua felicissimum, qui Patris defuncti lo-
cum sustineat, surrogat. Hic ipse, cum *διφύεσάτωρ* ad
studies deprehenderet Beatissimum nostrum, Præceptorib⁹
doctissimis eundem concedit, &, ne quid solidæ deesset
educationi, gnave inſpiciens hebdomade quavis priva-
tum examen instituit, benedictione paternâ, quæ fructibus
suis non caruit, semper adjectâ.

Sed, cum novenni, anno sc. currentis seculi quarto,
& hic Patronus per beatam analysin Ipsi subtraheretur,
divinâ providentiâ datus est optio Vir Nobilissimus, Ma-
gnificus & Consultissimus Dn. GABRIEL TÛNTZELIUS, ma-
gni nominis Juris Consultus, Consiliarius tandem, cum
prius aliis Sax. Ducibus consiliis suis præstò fuisset, Electo-
ralis intimus, Matris viduæ tum temporis Curator, & per
matrimonium cum filia D. ZACHARIÆ SCHILTERI factus
Affinis,

Affinis, cum quo socias operas Vir itidem Magnus,
Nobilis & Amplissimus, Dn. SIGISMUNDUS FINCKELTHU-
sius Senior, Jctus celeberrimus, Facult. Juridicæ Ordina-
rius, Decretalium Professor Publ. Dicasterii supremi, Con-
sistorii & Scabinatus Assessor, Canonicus Martisburgen-
sis, Ducalis Collegii Collegiatus, Acad. Decemvir & Reip.
patriæ Consul meritisimus, necessitudinis vinculo & ipse
τῷ μακαρίῳ nostro devinctus junxit. His nihil prius,
nihil fuit antiquius, quam ut Beatissimus noster scopum
præfixum feliciter assequeretur, id quod etiam gratis-
mus semper agnovit, & memoriâ nunquam excidere
passus fuit. Probè itaq; studiorum suorum fundamen-
tis jactis, cursu Philosophico absoluto, & degustatis ju-
rii initiis à Præceptore suo, cui nunquam non multa se
debere fassus fuit, Dn. M. JOHANNE BENEDICTO
ATHENÆO, J. U. Cand. de meliore commendatus
Amplissimo & Consultissimo Viro Dn. Doct. VVIL-
HELMO, SMUCCIO, Prof. P. Facult. Juridicæ Assesso-
ri & Ducalis Collegii Collegiatio meritisimo privatas
hujus Scholas per triennium frequentavit, & ingenii vela
in istis pandens progressus ad exoptatam metam non con-
temnendos fecit. In prælectionibus autem publicis Dn. D.
FINCKELTHUSIO & prædicto Dn. D. SMUCCIO usq; ad
annum currentis seculi vigesimum primum indivulso
nexu adhæsit, diem se perdidisse ratus, in qua vacivas au-
rium ædes tantis Præceptoribus non locasset. Ne verò
in gleba patria confenesceret, sed alias etiam Academias
salutaret, anno jam dicto 21. Salanam inclytam accessit,
& ibidem ab ore magnorum Jure Consultorum Dn. OR-
TOLPHI FOMANNI, Fac. Jur. Ordinarii Dn. DOMI-
NICI ARUMÆI, Dn. VALENTINI RIMERI, Dn.
PETRI THEODORICI, Affinis, Hospitis & Confalini,
nec

nec

nec non JULII MARCI pendens eruditioni suæ juridicæ incrementa luculentissima quæsit. Cum vero sumtus ipsi defluerent, prævia commendatione Dn. D. JULII MARCI filio Perquam Reverendi, Nobilissimi & Strenui Dn. WOLFFGANGI à Epistase/ Canonici & Subsenioris Magdeburgici Ephorus additus Academiam hanc repetiit, & inde Argentoratum concessit in exteras regiones cum sibi concredito excursions facturus, nisi hostiles in Archi-Præsulatum Parthenopolitanum ingressus Ligistici utrisq; obstaculo fuissent. Quare anno 27. domum rediit factus. cum prius solenni disputatione de jure sepulture sub præsidio Dn. D. FINCKELTHUSII habitâ, vadam famæ tentasset, jura in scholis deglutita in succum & sanguinem per praxin forenses convertere de consilio Patronorum Dn. D. TUNZELII & Dn. D. FINCKELTHUSII decreverat, in amicitiam intimiorem Virorum Consultissimorum Dn. D. JOHANNIS RENTZELII & Dn. D. CASPARIS ZIGLERI Practicorum tum temporis primæ notæ penetravit, & ut viam sibi faciliorem ad præfixum scopum pararet, gradum Doctoris in Academia Altorphina decenter ambiit, quem etiam anno 30 labentis seculi tertio Non. Oct. summa cum laude, honorumq; applausu ibidem obtinuit. Non multum temporis hinc abiit, cum inter Advocatos Curie provincialis supremæ, partes suas Dn. D. JOHANNES RENTZELIO aliis cedente, Serenissimi Electoris Sax. clementiâ seqq. 31. anno locum consequeretur. Postquam autem favorem insignem cum honoris præfatione dicti Viri Amplissimi Dn. D. JOHANNIS RENTZELII, ὁ ὅτι ἀφ᾽ ἡμῶν noster plus satis expertus fuisset, præmissis præmittendis, ardentibus precibus & consensu Matris in vivis etiamnum existentis, fidem conjugalem filie ipsius, Virgini tum temporis primiceriæ, virtutum nomini

nomini carissimo ANNÆ MARIÆ anno 31. mense Aprili
 dedit, quæ morte Domini Soceri & obsidione urbis Ligi-
 stica interveniente, per benedictionem Ecclesiasticam
 mense Novembri adulto istius anni fuit consummata.
 Ut verò dulcissimus inter duos hosce conjuges fuit ani-
 morum nexus, & harmonia *συζυγιάς* suavissima: Sic
 lecti pignoribus quatuor, uno masculino JOHANNES BEN-
 JAMIN & tribus fæmellis MARGARITA & ANNA MARIA, unâ
 vero in partu extinctâ conjugalis hic amor fuit obfigna-
 tus. MARGARITA quidem obitu suo Dn. Parentem ante-
 vertit, sed luctum exinde natum resarferunt gaudia, qui-
 bus perfusus fuit, cum filius natus major Vir Perquàm Re-
 verendus & Clarissimus Dn. JOHANNES BENJAMIN non
 tantum Magisterii titulo cum laude insigniretur, sed & ha-
 bitis tot in Theologia speciminibus publicis, æmulus Dn.
 Patris magni, Candidatis in hac Facult. accenseretur, ad
 spartam Ecclesiasticam Numburgi promoveretur, & Vir-
 ginum unioni MARIÆ ELISABETHÆ, Dn. CHRISTOPHORI
 WOLFFII, Senatoris istius loci prudentissimi & Pharma-
 copœi nominatissimi filiæ Maritus anno superiori adde-
 retur, Filia verò virtutum Icon & gratiarum compendium
 ANNA MARIA Viro Nobili, Amplissimo & Consultissimo
 D. DAVIDI LINDNERO, J. U. Doctore præcellentissimo,
 Dicasterii provincialis Elector. & Ducalis Sax. Advocato,
 nec non Consistorii Ecclesiastici Assessori benè me-
 rentissimo, (ex qua nepotes duos JOHANNEM DAVIDEM
 JOHANNEM GODOFREDUM, utrumq; ad æterna gau-
 dia præmissum vidit) anno 59. hujus seculi, medio Au-
 gusti, jugalis cederet. Cum vero per acerbam *διχό-
 μίαν* connubii prioris 3. Id. Maji anno 40. in viduorum
 statum miserum redigeretur, rebus suis Oeconomicis non
 aliter

B

aliter

aliter poscentibus, præviâ divini Numinis invocatione,
ad vota secunda transiit, & anno seculi labentis 41. sexto
Non. Augusti Fœminam virtutum encomiis commenda-
tissimam, sui sexus & statûs Ornamentum MAGDALENAM
Dn. HEINRICI SCHWEIKARTI, Senatoris Lips. meritisimi
relictam viduam *σύζογον* sibi junxit, ex qua inter *αὐ-*
τιφιλήσεως sinceræ per 23. annos contentiones filiolo
unico JOHANNES CASPARO, qui tamen anno 49 & ipse
Parentibus ad æterna gaudia prodromus in fata concessit,
mactus fuit. Officia reliqua quod concernit, præter Ad-
vocaturam in Curia provinciali, de qua diximus, post o-
bitum Dn. D. ANDRÆ SCHNEIDERI anno 28. locum in
Scabinatu Elector. post resignationem a. Dn. D. SAMUE-
LIS MOSBACH II locum in Consistorio Eccl. anno 47.
Senioratum in Scabinatu Elect. anno 53. tandem inter
Assessores Curia provincialis anno 54. locum obtinuit.
Has sibi demandas provincias ita obivit, ut superiori-
bus fidem, paribus amorem, inferioribus serviendi prom-
ptitudinem abundè fatis probaret.

In vita reliqua conversationi bonæ operam dedit,
congregationibus sacris agglutinatus fidei suæ nutrimen-
ta ex auditu verbi & crebro mysteriorum usu quæsiuit.
fontes suos foras derivavit, Matri carissimæ quâ decet
ac par est, obedientia filiali nunquam non assurrexit ipsiq;
liberaliter prospexit, utq; domi sacris etiam vacaret, ex-
quisitissimam librorum Theologicorum supellectilem sibi
comparavit, crucis tessera, temporibus præcipuè bellicis
notatus & calamitatibus domesticis exercitus patientia
callum duxit, & animo forti calamitates quasvis fregit,
in DEO spem omnem fixam habuit Symboli vice ore ac
animo semper volvens: Non confundar, quia CHRI-
STUS

STUS spes mea est. Vitæ finem, præter senectutem,
colica & apoplexia, quâ tactus fuit ante biennium accele-
rarunt. Quantumvis autem quadantenus restitutus offi-
ciis adhuc satisfacere potuerit, ante bimestre tamen spacium
coctici dolores insultus repetierunt, quibus vires, superve-
niente præsertim ἀνοξεία & ἀγρευπνία, sensim attri-
tæ & medicamentorum vis elusa fuit. Tertiò Jd. curren-
tis post alvi dejectionem motus epileptici non fallaces ad
beatam analyfin anteambulones, comparuere, quàm eti-
am Salvatoris merito unicè nix desiderio desideravit, do-
nec tandem votorum compos & velut in dulcem declinans
lumina somnum, postquam benedictionē Ecclesiasticam
à Dn. Confessario accepisset, & in hac scena mundana 69
annos, servisse mensurâ demto, personam suam decenter
egisset, nono Calend. Quintilis circa secundam matuti-
nam in manus Salvatoris Spiritum suum exhalavit. Ita
quidem hoc justitiæ scuto privamur, sed ossa ipsius partim
famâ posthuma, partim spe lætæ resurrectionis adhuc vi-
rescunt & virescent. Brevi erit, cum justitiæ Doctor
hîc fulgebit instar stellarum in perpetuas æternitates. Nos
interim quod mortale nobis reliquit, Sp. S. habitaculum
post auditam III. pomeridianam apud communem ma-
trem deponemus, cujus conductui ut frequentes intersint
nostri, & ita συμπάθειαν suam erga lugentes, erga fa-
miliam honoratissimam observantiam declarent,
præsentibus jubemus. P. P. V. Cal. Julii anno
M DC LXIV.

Literis Colerianis.

